

Řehole, Konstituce a Direktorium třetího řádu Nejmenších

založeného sv. Františkem z Pauly

Konstituce

<i>Kapitola 1</i>	<i>„Nejmenší“ identita</i>	3
<i>Kapitola 2</i>	<i>Přijetí a formace</i>	
	<i>Přijetí</i>	3
	<i>Formace</i>	4
	<i>Profese</i>	4
<i>Kapitola 3</i>	<i>Apoštolát</i>	5
<i>Kapitola 4</i>	<i>Organizace a vedení</i>	
	<i>Organizace</i>	5
	<i>Vedení</i>	5
<i>Kapitola 5</i>	<i>Terciáři žijící samostatně a terciáři z diecézního kléru</i>	
	<i>Terciáři žijící samostatně</i>	7
	<i>Terciáři z diecézního kléru</i>	7
<i>Kapitola 6</i>	<i>Volby, pastorační vizitace a bratrské obhospodařování dober</i>	
	<i>Volby</i>	7
	<i>Pastorační vizitace</i>	8
	<i>Bratrská vizitace</i>	8
	<i>Obhospodařování dober</i>	8
	<i>Závěr</i>	8

Direktorium

<i>1. část</i>	<i>Třetí řád: povaha - cíl - přijetí</i>	
	<i>1. Povaha a cíl</i>	9
	<i>2. Přijetí</i>	9

2. část	<i>Formace, profese, apoštolát</i>		<i>přikázání Božích a církevních</i>	
	1. <i>Formace</i>	9	1. <i>Láska k Bohu</i>	18
	2. <i>Profese</i>	9	2. <i>Úcta k svatému Božímu jménu</i>	18
	3. <i>Apoštolát</i>	10	3. <i>Nikoho neurážet a světit svátky</i>	18
3. část	<i>Organizace, vedení, znaky</i>		4. <i>Povinnosti podřízených a představených.</i>	18
	1. <i>Organizace</i>	11	<i>Láska a spravedlnost</i>	18
	2. <i>Vedení</i>	12	2. kapitola	<i>Denní modlitba a modlitby za zemřelé</i>
	<i>Společenství na různých úrovních</i>	12	1. <i>Boží chvály</i>	18
	<i>Vztahy s ostatními skupinami</i>		2. <i>Modlitby za řádové zesnulé</i>	18
	<i>inspirovanými sv. Františkem z Pauly</i>	15	<i>a za ostatní věrné zemřelé</i>	18
	<i>Insignie</i>	15	3. <i>Pobožnost k Panně Marii</i>	19
4. část	<i>Terciáři žijící samostatně („izolovaní“)</i>		<i>a invokace k Nejsv. Trojici</i>	19
	<i>a terciáři z diecézního kléru</i>		3. kapitola	<i>Svátosti a účast na mši svaté</i>
	<i>Terciáři žijící samostatně</i>	15	1. <i>Zpověď a sv. přijímání</i>	19
	<i>Terciáři z diecézního kléru</i>	15	2. <i>Jak se účastnit na mši svaté</i>	19
5. část	<i>Volby, pastorační a bratrské návštěvy</i>		4. kapitola	<i>Útěk z marností světa</i>
	<i>obhospodařování dober společenství</i>		1. <i>Chránit se všeho světáctví</i>	19
	<i>Volby</i>	15	5. kapitola	<i>Pokání a skutky milosrdenství</i>
	<i>Pastorační a bratrské návštěvy</i>	16	1. <i>Půst a abstinence, počáteční modlitby</i>	19
	<i>Obhospodařování dober</i>	17	2. <i>Dispens od postu a abstinence</i>	19
6. část	<i>Sv. řehole – Konstituce a Direktorium</i>		3. <i>Skutky milosrdenství</i>	19
	<i>začátek a konec „Nejmenšího“ roku</i>		6. kapitola	<i>Hábit a profese</i>
	<i>Sv. řehole – Konstituce a Direktorium</i>	17	1. <i>Hábit, pás a profese</i>	20
	<i>Začátek a konec „Nejmenšího“ roku</i>	17	2. <i>Kanonický věk pro profesi a odnětí singula těm, kdo ho nebudou hodni</i>	20
			3. <i>Povinnosti a rehabilitace potrestaných</i>	20
			7. kapitola	<i>Úřad korektora, bratrský pokoj, svatá vytrvalost</i>
			1. <i>Jmenování korektorů a korektorek</i>	20
			<i>a vizitace vyšších představených</i>	20
			2. <i>Pokoj, láska, vzájemné návštěvy</i>	20
			3. <i>Závěr: vytrvalost a časté čtení řehole</i>	20

Řehole třetího řádu Nejmenších

1. kapitola Spasitelné zachovávání

ŘEHOLE TŘETÍHO ŘÁDU NEJMENŠÍCH

I. kapitola

Spasitelné zachovávání příkázání Božích a církevních

1. Láska k Bohu

Zachovávat Boží příkázání je nezbytné pro dosažení věčného života a obdržení věčné odměny; proto vy, věřící jednoho i druhého pohlaví tohoto řádu Nejmenších, kteří jste ve službě Krále nebes podle této Řehole a kteří doufáte, že skrze její zachovávání vejдете do života věčného, jste především zavázáni věrně zachovávat příkázání Boží a svaté církve; pokorně uctívat jediného Boha ve třech Osobách, milovat ho celým srdcem, všemi silami a nade všechno, věrně mu sloužit a upevnit v něm své srdce.

2. Úcta k svatému Božímu jménu

Nebudete vyslovovat nadarmo jeho svaté Jméno. Ve všem, co říkáte a konáte, vy, vaše děti a vaši podřízení, se naprosto vyvarujte jakéhokoliv přísahání. Jestliže uslyšíte přísahat bratry nebo sestry této kongregace, snažte se je s láskou napravit, pamětlivi napomenutí Pána, který říká: „Vaše řeč je ano, ano, ne, ne“. Těžko je vzdálené zlo od toho, kdo je navyklý často přísahat.

3. Nikoho neurážet a světit svátky

Vynaložte všechno úsilí k vyvarování se každé zloby a urážky. Svěťte, jak je to vaší povinností, svatý den nedělní a všechny ostatní svátky církve svaté. V oněch svátečních dnech se věnujte Bohu svatými skutky a zbožnými cvičeními, tzn. pozornou meditací, duchovním čtením, nasloucháním mši svaté, kázání a liturgii hodin.

4. Povinnosti podřízených a představených.

Láska a spravedlnost

Uctívejte s hlubokým lidským citem své otce a matky, jak v řádu duchovním, tak i tělesném, stejně tak i korektory a korektorky a všechny církevní osoby. Varujte se všeho co by mohlo ublížit bližnímu. Moudře učte své podřízené konat dobro, a také odkládat hněv, nenávisť a pohrdání. Mluvte dobře také o těch, kteří mluví špatně o vás a modlete se za ty, kteří vás pronásledují. Mějte ve velkém odporu krádež, loupení, lichvaření a jakoukoli nedovolenou smlouvu a všechny způsoby lakomství. A protože nebude odňat hřích, jestliže se nenahradí způsobená škoda, snažte se co nejdříve vrátit cizí majetek, máte-li nějaký.

II. kapitola

Denní modlitba a modlitby za zemřelé

5. Pohotoví k zachovávání učení evangelia: „Hleďte nejdříve Boží království a jeho spravedlnost“, a se zalíbením v nebeských věcech vznášejte k Bohu chvály za všechna dobrodíní, kterými vás zahrnul.

Především vy, církevní osoby tohoto třetího řádu Nejmenších, kteří jste ustanovení v církevní službě, recitujte Boží chvály podle způsobu Římské církve nebo kostela, z něhož jste měli dobrodíní a nebo je recitujte co nejlepším způsobem, jak jste byli zvyklí. Avšak nejste povinni opustit svá dobra, neodporují-li vaší profesi této Řehole.

6. Vy ostatní, laici v tomto řádu, jednoho či druhého pohlaví, recitujte zbožně při matutinu sedmkrát Otčenáš a Zdrávas Maria, při chválách tři, při nešporách pět, při kompletárii tři a na konci posledního Zdrávasu při těchto modlitbách připojte s úctou verš Sláva Otci a Jako byla na počátku

A protože modlit se za zemřelé je svatá a spásná myšlenka, aby byli osvobozeni z povinných trestů za jejich hříchy, pomodlete se každý den třikrát Otčenáš a Zdrávas Maria za zemřelé a přidejte k poslednímu Zdrávasu verš Odpočinutí věčné.

7. Když zemře kterýkoli bratr nebo sestra tohoto společenství, vy všichni, bratři a sestry této kongregace, kteří jste ve stejném městě nebo čtvrti, kde se koná pohřeb (nenastane-li nějaká oprávněná překážka) se během osmi dnů alespoň jednou shromáždíte a především vy, kteří zastáváte kněžskou službu, odsloužíte jednu mši svatou za zemřelého. Avšak vy, jáhni a podjáhni, budete recitovat modlitby církve s devíti čteními. Vy všichni ostatní v tomto řádu, jednoho či druhého pohlaví, se zbožně pomodlíte patnáctkrát Otčenáš a Zdrávas Maria. Tak to budete konat také pokaždé v den připomínky zemřelého, za všechny věrné zemřelé; a jednou také v postní a adventní době za všechny bratry a sestry tohoto řádu a za všechny věrné zemřelé.

8. Pobožnost k Panně Marii a invokace k Nejsv. Trojici

Podobně k dosažení vyprošovaných milostí a k obdržení tolika připojených odpustků se často oddávejte, zvláště o svátcích, zbožné pobožnosti sv. růžence ke chvále blažené Panny Marie, jež se sestává ze 73 Zdrávasů a sedmi Otčenášů a ke cti Nejsv. Trojice. Vy všichni, bratři a sestry této kongregace, kteří umíte číst, říkejte každý den zbožně antifonu k blažené Trojici, což je: Požehnána buď svatá Trojice atd., s přidáním verše Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému, chvalme a oslavujeme ho na věky, a s modlitbou Všemohoucí věčný Bože atd.

III. kapitola

Svátości a účast na mši svaté

9. Zpověď a svaté přijímání

Protože milovaný a podivuhodný Ježíš Kristus má velké zalíbení v květech ctností, pokorně všem doporučujeme, bratři a sestry této kongregace, očišťovat a bítit vaše svědomí nezbytnou svátostnou zpovědí, konanou s velkou úctou u zpovědníků pro vás vhodně určených generálním korektorem řádu Nejmenších nebo vikárii či provinciály. A alespoň čtyřikrát do roka, při Večeři Páně, v den jeho Vzkříšení, o Vánocích, na Svátého Ducha a na svátek slavného Nanebevstoupení Panny Marie, zbožně přijměte svaté přijímání a vždy zachovejte povinné dávání farních desátků.

10. Jak se účastnit na mši svaté

Mimoto se budete uctivě účastnit mši svatých, abyste oděni do spásné zbroje hořkého utrpení Kristova, která se v nich obnovuje, se uchovali pevní a silní v zachovávání Božích přikázání. Také vám radíme, abyste v těchto mších svatých zbožně prosili, aby se vzácná smrt Kristova stala pro vás životem, jeho bolest vaším lékem a jeho námahy věčným odpocínutím.

IV. kapitola

Útěk z marnosti světa

11. Chránit se všeho světáctví

Se spásnou pozorností zachovávejte zvláštním způsobem naučení Pánova milovaného učedníka: "Nemilujte svět, ani co je ve světě, neboť kdo je přítelem tohoto světa, stává se nepřítelem Božím." Vás všechny, kteří obejmete tuto Řeholi vyzýváme s láskou Ježíše Krista nenásledovat světské způsoby, nekonat nečestné činnosti, nenosit útočné zbraně leč k obraně a bezpečnosti církve a na obranu víry a spravedlnosti.

12. Jak jen vám je možné, vyhýbejte se svatebním hostinám a jakýmkoli banquetům, vyjma jedná-li se o vaše příbuzné. Mějte také spásně v odporu marnosti světa, pocty, proslavenost, přepych tohoto podlého světa, jeho slávu a bohatství. Stejně tak se absolutně varujte veřejných her a představení, jež jsou zakázané a pohoršlivé, abyste na konci života šťastně přijali od Pána palmu věčné slávy a království opravdové krásy. Neboť sláva tohoto světa je klamná a klamně je i bohatství. Šťastní jsou však bez jakékoli pochybnosti, ti, kteří usilují spíše o život ctnostný než dlouhý, a o čisté svědomí více než o dům plný peněz.

V. kapitola

Pokání a skutky milosrdenství

13. Půst a abstinence, počáteční modlitby

Vy všichni, kteří bojujete pro Krista podle této Řehole a krotíte pro Krista své tělo, snažte se moudře uskutečňovat učení apoštola, který říká: „Umrtnujte své pozemské údy, protože budete-li žít podle těla, zemřete, jestliže však budete umrtvovat tělesné žádosti, budete žít.“ Proto se zdržte masa od svátku sv. Lucie včetně až do Narození Páně, a tři dny předcházející oněm stanoveným dnům svátého přijímání a po všechny středy celého roku. Kromě toho, zachovávejte půst ode dne po svátku sv. Lucie až do vánoc a po všechny pátky v roce. Každý pátek se zbožně modlete pětkrát Otčenáš a Zdravas Maria na památku utrpení Ježíše Krista.

14. Dispens od postu a abstinence

Od zmíněných postů a abstinencí budou milosrdně vyňaty rodičky, těhotné a kojící ženy, cestující a také staří, slabí a ti co mají těžkou práci, podle předchozího dovolení svých zpovědníků. Ti vám mohou dovoleně měnit zmíněné posty, co do jejich jakosti, vlastností a podmínek, v nějaké skutky zbožnosti nebo zvláštní pobožnosti a modlitby.

15. Skutky milosrdenství

Mimoto, vy všichni podle vašich možností, konejte bohumilé skutky milosrdenství ve prospěch chudých, sirotků, vdov a mrzáků. A jestli mimo zachovávání svatých postů církve, chcete ze zbožnosti následovat stále postní způsob života, zachovávejte ho chvályhodně s Božím požehnáním. Avšak v tomto je každému z vás ponechána absolutní svoboda.

VI. kapitola

Hábit a profese

16. Hábit, pás a profese

Vaše vnější oblečení, podle stavu a podmínek každého, ať má podobnou barvu jako hábit bratří řádu Nejmenších, nebo jinou vhodnou a slušnou barvu. Mimoto, vy všichni bratři a sestry této kongregace, zbožně přijměte z rukou korektorů nebo jejich delegátů provaz pouze se dvěma uzly, a ve stanovený čas složíte do jejich rukou profesi, bude-li se vám líbit vytrvale bojovat podle této svaté Řehole.

17. Kanonický věk pro profesi

a odnětí cingula těm, kdo ho nebudou hodni

Pro lásku Ježíše Krista, se můžete již od ranného mládí spásitelně cvičit v této Řeholi a životě a nosit zmíněný provaz přijatý z rukou řečených korektorů nebo jejich de-

legátů a potom ve věku patnácti let (a ne dříve), složíte řádně profesi. Kdyby však mezi údy této kongregace byli takoví, co by se oddali činností nepočetným nebo zakázaným nebo upadli do neřesti rouhání a klení, ať jsou někým z vás třikrát láskyplně napomenuti, a jestli se po tomto trojím napomenutí nenapraví ani nezlepší, ať jsou zbaveni korektory tohoto řádu a podle rady starších zmíněného provazu a všech výhod a privilegií tohoto řádu Nejmenších.

18. Povinnosti a rehabilitace potrestaných

Tímto však ať si uvědomují, že nejsou dispensováni ani zproštěni od zachovávání této Řehole a spíše ať se uznají a odsoudí jako nehodní zmíněného provazu, výhod a privilegií. Budou-li se však kát a podají pokornou žádost, může jim být dobrotivě navrácen odňatý provaz a mohou být znovu připuštěni ke spasitelnému pokání a k předcházejícímu chvályhodnému životu v tomto společenství.

VII. kapitola

Úřad korektora, bratrský pokoj, svatá vytrvalost

19. Jmenování korektorů a korektorek a vizitace vyšších představených

Nakonec, pro každou z těchto kongregací jednoho i druhého pohlaví, provinční korektoři tohoto řádu Nejmenších nebo jejich vikáři či řádoví představení, budou jmenovat korektora nebo korektorku, které mohou podle potřeby měnit. Když potom provinciálové navštíví sídla bratří tohoto řádu, nebo bratří a sester této kongregace, mohou nechat v dohodnutý den svolat bratry a sestry této kongregace. A oni sami nebo někdo jiný, s nimi budou mluvit a povzbuzovat je ke spásnému zachovávání příkázání a k vytrvalosti v dobrém.

20. Pokoj, láska, vzájemné návštěvy

Mimoto, vy všichni korektoři a korektorky této kongregace, udělejte všechno pro urovnání jakýchkoli sporů, které by mohly vzniknout mezi bratry a sestrami a vedte je láskyplně k opravdové svatosti a pokoji. Mějte k sobě všichni vzájemnou lásku a nestyďte se mezi sebou nazývat bratři a sestry. Ve vašich trápeních, starostech a nemocích se vzájemně navštěvujte a posilujte se v Pánu.

21. Závěr: vytrvalost a časté čtení Řehole

Nejdražší, toto jsou zásady, které vám doporučujeme zachovávat jako prostředky spásy a které vás vedou přímou cestou do života věčného. Budete-li věrní v jejich zachovávání, Pán bude věrný v odměně. A aby snad zapomnětlivost nebo nedbalost vám nebyla příčinou jejich přestoupení, ať je vám tato Řehole, podle potřeby, přečtena alespoň jednou za měsíc, v lidovém jazyce a srozumitelným způsobem, aby se

tak častým slyšením vtiskla hluboko do srdce a byla tak vámi lépe zachovávána a abyste pro toto její zachovávání nakonec přijali z rukou Pána věčné požehnání, milost a věčnou slávu.

KONSTITUCE TŘETÍHO ŘÁDU NEJMENŠÍCH

kapitola 1

„NEJMENŠÍ“ IDENTITA

Povaha - cíl - charisma - spiritualita - prostředky

1) Třetí řád Nejmenších (Italská zkratka TOM) je veřejné církevní společenství založené svatým Františkem z Pauly s vlastním duchovním, asketickým a apoštolským zaměřením a s vlastními životními zásadami.

Jeho členové usilují tihnout ke křesťanské dokonalosti lásky životem podle Evangelia ve svém životním stavu podle prostého, pokorného a kajícího stylu zakladatele. Zachovávají svatou Řeholí, obnovenou Konstitucemi a Direktoriem a ožívují svět apoštolátem účinné lásky.

2) Třetí řád, jakožto světská větev řádu Nejmenších bratří, sdílí jeho kající charisma a aby to bylo bezpečně zaručeno, je pod řízením prvního řádu a využívá jeho duchovní péči a vedení.

3) Spiritualita třetího řádu čerpá ze spirituality prvního a druhého řádu s úkolem projevit v životě svých členů:

A. Prvenství Boha, skrze větší úsilí v modlitbě a pokání, které ukazuje světu cestu obrácení a osvobození od hříchu, přednost duchovních hodnot nad časnými, upřednostnění stylu života evangelicky prostého, zdrženlivého a strohého.

B. Pokoru myslí, srdce a života.

C. Lásku vůči bližním s konkrétním nasazením.

4) Prostředky, kterými chce třetí řád dosáhnout svého cíle jsou ty ukázané v Evangelii a svatým zakladatelem v Řeholi, v Konstitucích a v Direktoriu.

kapitola 2

PŘIJETÍ A FORMACE

I. Připuštění

5) Do třetího řádu mohou být připuštěni:

A. Ti, kteří touží žít Evangelium s větším nasazením ve svém životním stavu podle spirituality sv. Františka z Pauly a dosáhli již 18 let.

B. Ti, kteří nenáleží již k jinému třetímu řádu a ni nenáleží profesi či zaslíbením k jinému veřejnému nebo skrytému církevnímu společenství.

6) Jejich přijetí do zkušebního roku a připuštění k profesi nebo zaslíbením, po té, co podali písemnou žádost, náleží radě místního společenství, po předchozím souhlasu otce asistenta, který to může i odložit nebo nedovolit.

7) Je neplatné přijetí do třetího řádu těch, kteří:

A. - veřejně opustili víru,

B. - se vzdálili od církevního společenství,

C. - jsou stížení uloženou nebo prohlášenou exkomunikací.

8) Jestliže po přijetí nebo po profesi upadne některý terciář do nějaké ze zmíněných situací i po předchozím napomenutí ze strany prezidenta společenství, které projednal s otcem asistentem a bylo odsouhlaseno místní radou, ať je to oznámeno provinčnímu prezidentovi a asistentovi, kteří se postarají o propuštění onoho terciáře. Ten se pak může odvolat k vyššímu představenému tohoto řádu.

9) Světská povaha třetího řádu charakterizuje spiritualitu a apoštolát jeho členů. Přesto do něho mohou patřit:

A. seminaristé a ostatní posvátní služebníci diecézního kléru (jáhni, kněží, biskupové),

B. laici s osobními sliby, jednotlivě nebo kolegiálně, jako společenství, které se snaží ve světě žít a dosvědčovat „Nejmenší“ povolání.

II. Formace

10) Po jistém přiměřeném čase alespoň šesti měsíců, kdy kandidát hlouběji poznává společenství a společenství zase kandidáta, k čemuž je určen zpočátku delegát pro formaci, pro všeobecné seznámení se spiritualitou a historií třetího řádu, může začít období zkoušky, které trvá 12 měsíců.

11) Tento rok zkoušky je zaměřený na formaci budoucího terciáře, aby mohl okusit spiritualitu a životní styl třetího řádu, aby uvažoval a rozhodl o závazku, který na sebe bere, aby si společenství a jeho zodpovědní mohli ověřit charakter, kvality, úmysly a vhodnost kandidáta.

12) Toto období je strukturováno jako cesta víry a zbožnosti, v modlitbě, čtení a naslouchání Božímu slovu ve studiu Řehole, Konstitucí a Direktorie a historie řádu Nejmenších bratří.

Otec asistent, za pomoci delegáta pro formaci, bude pečovat o obeznámení s charismatem zakladatele, který je syntézou evangelia, s Řeholí, Konstitucemi a Direktoriem, s dokumenty církevního Magisteria a se vším, co je třeba k tomu, aby

kandidát dobře poznal realitu, ve které je povolán pracovat s účinnou láskou a kajícím úsilím.

13) V souladu se svými rodinnými a pracovními povinnostmi se kandidát v této době:

- A.** bude věnovat nějakému apoštolátu,
- B.** bude se aktivně účastnit na pravidelných formačních setkáních, na „silných“ momentech věnovaných modlitbě, usebrání a naslouchání Božímu slovu.

III. Profese

14) Profese nebo zaslíbení života v třetím řádu Nejmenších je úkon, kterým na sebe kandidát bere závazek zachovávat věrně svatou Řeholi, Konstituce a Direktorium.

15)

- A.** Po uplynutí roční zkoušky, je-li kandidát podle posudku otce asistenta a delegáta pro formaci uznán za vhodného, může být na svoji písemnou žádost definitivně přičleněn ke třetímu řádu radou společenství po tajném hlasování, a to profesí nebo zaslíbením.
- B.** Profese může být z odůvodněných a vážných důvodů po tajném a pozitivním hlasování rady společenství složena dříve. Musí však proběhnout alespoň 6 měsíců formace. Prezident společenství podá písemnou žádost provinčnímu představenému a po jeho kladné odpovědi se přistoupí k profesi.
- C.** Těžce nemocný kandidát může být připuštěn k profesi na vlastní žádost v jakékoli chvíli a kterýmkoli knězem. Ten potom oznámí příslušnému společenství složení profese ze závažných důvodů, které zapříčinily uspíšení data složení.

16) Text profese, který se čte před asistentem za přítomnosti celého společenství, je následující:

„JÁ ..., DÍKY PÁNOVĚ MILOSTI, OBNOVUJI SVÉ KŘESTNÍ SLIBY A ZASVĚCUJI SE SLUŽBĚ JEHO KRÁLOVSTVÍ. PROTO PŘED VÁMI, OTČE, KTERÝ ZASTUPUJETE NAŠEHO ZAKLADATELE SV. FRANTIŠKA Z PAULY A JEHO ŘÁDNÉHO NÁSTUPCE PŘED CÍRKEVNÍM SHROMÁŽDĚNÍM A TÍMTO SPOLEČENSTVÍM, SLIBUJI ŽÍT PO CELÝ ČAS MÉHO ŽIVOTA A V PODMÍNKÁCH MÉHO STAVU EVANGELIUM NAŠEHO PÁNA JEŽIŠE KRISTA V TŘETÍM ŘÁDU NEJMENŠÍCH BRATŘÍ A ZACHOVÁVAT VĚRNĚ ŘEHOLI A KONSTITUCE. ZAVAZUJI SE PROTO BÝT VĚRNÝ POSTNÍ SPIRITUALITĚ, ABYCH VYDAL V CÍRKVI A VE SVĚTĚ SVĚDECTVÍ EVANGELNÍHO POKÁNÍ. KĚŽ MI K TOMU STÁLE POMÁHÁ MILOST DUCHA SVATÉHO, PŘÍMLUVA PANNY MARIE – PŘÍMLUVKYNĚ NEJMENŠÍCH, SVATÉHO FRANTIŠKA Z PAULY A POMOC TOHOTO SPOLEČENSTVÍ.“

17) Ti, kteří jsou připuštěni k roku zkoušky a k profesi, jsou účastni na všech odpustcích a milostech řádu udělených Svatým stolicem.

18) Svatou profesí přijímá terciář práva a povinnosti řádného člena třetího řádu Nejmenších.

19) Přijetím závazku žít s větším úsilím charisma evangelního pokání, se terciář „Nejmenší“ snaží přijmout bez výhrad Kristovu výzvu k upřímnému obrácení, aby tak učinil svůj život více věrohodným a apoštolát více plodným. K tomuto mu bude platnou pomocí každodenní meditace Božího slova.

20) K tomu, aby horlivě vytrval v ideálech dokonalosti a evangelního svědectví, bude terciář udržovat svůj vlastní život v živé a stále zbožnosti, zvláště častým utíkáním se k modlitbě. Skrze ni se stane schopným obětovat denně své námahy a bolesti Bohu, jako by obětoval osobní „mši“ za posvěcení světa. Mimo to bude vytrvalým ve svátostném životě, který je účinným evangelním kvasem v tomto světě. Proto:

- A.** Bude klást na první místo liturgickou modlitbu, bude se aktivně účastnit na slavení nedělní mše svaté a bude dbát na to, aby posvětil sváteční den i jinými úkony zbožnosti, charitativní činností nebo pastoračním úsilím, aby se duchovní život neomezil pouze na účast na posvátné liturgii.
- B.** Každý den bude věnovat určitý dostatečný čas osobní modlitbě: recitaci některé části modlitby církve, svatého růžence, tolik doporučeného svatým Františkem, nebo jiným formám modlitby, konaných pokud možno i s vlastní rodinou. Ať se také snaží, má-li k tomu příležitost, usebrat se občas v intenzivnější modlitbě, typické pro postní spiritualitu svatého zakladatele.
- C.** Při smrti některého bratra nebo sestry třetího řádu ať se konají zvláštní přímluvné modlitby jak od jednotlivých členů, tak i od celého společenství. Stejně tak se bude každý rok konat oficiální vzpomínka všech zesnulých terciářů se mší svatou, na kterou bude pozváno k účasti celé společenství.
- D.** Terciář, mající za úkol následovat zakladatele na cestě evangelního pokání, bude usilovat osvojit si postního ducha, kterým se má vyznačovat celý jeho život. Proto se bude zdržovat masa alespoň po všechny pátky roku, pokud na ně nepřípadně nějaký zvláštní svátek. Vědom si toho, že postní spiritualita se nevyřeší pouze nějakými posty nebo zdrženlivostí, ať se snaží celkově o styl života umírněný, prostý a střídavý. Bude proto odmítat ducha světa a zvolit si žít jako cizinec a poutník na Zemi.
- E.** Protože láska k chudým tvoří zásadní část postního způsobu života, rozhodne se terciář, zvláště v postní době, věnovat na zbožná díla a skutky lásky finanční úsporu vyplývající z jeho pokání.
- F.** Ve světě má terciář ukazovat svým soukromým i veřejným životem a vzorným vykonáváním své práce přednostní volbu Boha, a to zvláště ve vztahu k penězům, jak napomíná Řehole: „Šťastní jsou ti, kdo pečují více o čisté svědomí než o získání bohatství“.

G. *Po příkladu svatého zakladatele, vždy poslušného syna církve, bude synovsky poslouchat Svatého otce, bude se za něho modlit a bude se snažit uskutečňovat jeho učení a směrnice. Stejnou poslušnost bude mít vůči svému biskupovi a také vůči generálnímu představenému řádu Nejmenších bratří, který je nástupcem svatého Františka z Pauly a znamením jednoty a společenství řeholní rodiny Nejmenších. Bude také poslouchat ostatní vyšší představené řádu a otce asistenta, kteří jsou zárukou věrnosti a jednoty řádového charismatu. Úctu, lásku a poslušnost bude mít i k představeným třetího řádu, bude umět přijímat s pokorou všechna jejich opatření zaměřená na růst jednotlivých terciářů a celého společenství a stejně tak bude pokorně přijímat jejich bratrské napomenutí.*

21) *K většímu duchovnímu prospěchu terciářů a k růstu celého třetího řádu se doporučuje, aby ti, co jsou více duchovně připraveni, dali život novým skupinám lidí zasvěcených Bohu osobními sliby a zůstávajícími ve světě.*

kapitola 3 APOŠTOLÁT

22) *Povolání křesťana, a zvláště věřícího laika, je již svou přirozeností zaměřeno – mimo zaměření k posvěcení člověka – k apoštolátu, v hledání a rozvoji Pánova království. Proto jsou terciáři účastní na posvěcujícím a evangelizačním poslání církve, v úzké spolupráci a závislosti na církevní hierarchii a představených řádu. Terciáři jsou tedy jejich první spolupracovníci v apoštolských řádových aktivitách a podílí se na jejich pastoračních iniciativách a programech a snaží se i podporovat nová povolání.*

23) *Jako následovníci „postního světce“, který je vzorem a světlem kajících, mají terciáři jako svůj první specifický apoštolát podporu upřímného obrácení a konkrétního pokání, připomínaného i při společných zamyšleních a vhodných liturgických obřadech. Budou také vysvětlovat, vybízet k následování a dosvědčovat duchovní a asketické bohatství postní doby.*

24) *Budou nablízku ostatním členům duchovní rodiny „Nejmenších“ a budou podporovat a oživovat veřejnou i soukromou modlitbu v jejích rozličných formách po příkladu svatého zakladatele.*

25) *Budou vysvětlovat spojitost mezi askézí a láskou a jako první budou účinnou lásku prokazovat zvláště vůči chudým, trpícím a opuštěným a mohou se sami nabídnout do voluntariátu.*

26) *Ať již zdraví nebo nemocní, budou terciáři umět ocenit roli utrpení ve světle utrpení Krista ukřižovaného, neboť tímto připodobněním se Jemu máme účast na spáse celého světa.*

27) *Samostatně nebo ve skupině, podle pastoračních požadavků místní církve, se terciáři, aniž by ztratili svoji vlastní identitu, rádi začlení s bratrskou křesťanskou láskou do pastorační činnosti, spoluprací s ostatními katolickými skupinami a společenstvími pro budování mystického těla Kristova, podle farního, diecézního, národního a mezinárodního plánu.*

28) *Třetí řád se neztotožňuje s žádnou politickou stranou, ani kdyby měla křesťanskou inspiraci. Přesto ve světle sociálního učení církve pomáhá svým členům formovat přímé svědomí – civilní a sociálně politické, s přesnými odkazy na Evangelium. Ať nejsou postaveni do čela třetího řádu ti, kteří mají nějaké řídicí funkce v politických stranách.*

kapitola 4 ORGANIZACE A VEDENÍ

I. Organizace

29) *Třetí řád se dělí na společenství (fraternity) s centry na úrovni místní, provinční a národní.*

30) *Každé společenství se skládá alespoň z šesti terciářů shromážděných do skupiny, aby žili ve vlastním stavu evangelium po příkladu svatého Františka z Pauly.*

31) *Každé společenství má svou vlastní radu, která se skládá (podle různosti požadavků) alespoň ze čtyř terciářů, z nichž jeden má úkol delegáta pro formaci. Společenství má také jednoho prezidenta.*

32)

A. *Zřízení nějakého společenství náleží vyšším představeným prvního řádu a jejich delegátům.*

B. *Pro zřízení společenství v místech, kde nejsou konventy prvního řádu je zapotřebí nejen autorizace otce generála, jemuž tato zodpovědnost náleží, ale i písemný souhlas diecézního biskupa.*

33)

A. *Společenství je zpravidla duchovně vedeno představeným Nejmenších bratří toho místa, nebo jiným řádovým otcem jmenovaným svým vyšším představeným. Tento asistent je pak z práva součástí rady společenství a má v ní aktivní hlas. On zastupuje církev a řád.*

B. *Aby mohl být některý diecézní kněz nebo kněz jiného řeholního institutu asistentem některého společenství, je zapotřebí písemného zmocnění otce generála řádu Nejmenších bratří a písemný souhlas diecézního biskupa nebo příslušného řeholního představeného.*

34) Společenství ať se snaží vzbudit mezi vlastními členy zvláštní zájem o mládež. Ať jsou také určeni terciáři, kteří se budou angažovat v „Nejmenší“ pastorační mládeži (tj. podle naší spirituality).

35) Národní a provinční rada, každá ve své oblasti, má z norem práva a z těchto Konstitucí oprávnění tvořit zvláštní normy týkající se společenství, svolat a vést shromáždění, připravovat kongresy pro volby a organizovat dny studia a apoštolských aktivit.

II. Vedení

36) Generální představený řádu Nejmenších bratří je zároveň otcem a prvním kanonicky zodpovědným za třetí řád, protože je řádným nástupcem sv. Františka z Pauly, zakladatele tří větví řeholní rodiny Nejmenších. Jemu je církví svěřena duchovní a pastorační péče o všechna společenství terciářů.

37) Z požadavků jednoty zaměření a pastoračních iniciativ ať otec generál jmenuje generálního delegáta pro třetí řád a ve zvláštních případech i jednoho zástupce generálního delegáta. Provinční představený v okruhu své provincie jmenuje provinčního delegáta.

38) Generální delegát (a jeho zástupce) má všechna oprávnění vyplývající z jeho jmenovacího dekretu.

39) Generální delegát se bude starat o pravidelná setkání s otci asistenty a s národními, provinčními a místními prezidenty, aby byla podpořena vzájemná spolupráce a aby se jednalo o duchovním růstu třetího řádu ve společenství a v souladu s posláním církve.

40) Prezidenti a otcové asistenti na jakékoli úrovni ať vždy jednají v souladu s programy a iniciativami generálního asistenta, který je ve své činnosti podporován úzkým kruhem spolupracovníků vybraných ze zmíněných prezidentů a asistentů.

41) Řízení třetího řádu, mimo otci generálovi a jeho generálnímu asistentovi (nebo jeho zástupci), náleží v okruhu jejich kompetence:

- A.** provinčnímu představenému (a jeho delegátovi) na území provincie,
- B.** místnímu představenému nebo otcem provinciálem určenému otci asistentovi,
- C.** národnímu, provinčnímu a místnímu prezidentovi.

42) Úkoly a hranice autority delegátů a prezidentů jsou stanoveny jmenovacím dekretem a vyjádřeny normami Direktorie.

43) Všechny úřady, pověření a funkce v třetím řádu jsou na tři roky. Je přípustné potvrzení funkce na druhé následující třiletí.

44) Pro zabezpečení co největší účinnosti společenství, pro podpoření duchovního růstu a k dobré programaci pastoračních aktivit se má místní rada se svým prez-

dentem vždy obracet pro radu na vlastního otce asistenta, který je prvním odpovědným za doktrinní ryzeost a správnost apoštolátu společenství.

45)

A. Každé společenství a centrum má svoji vlastní radu složenou podle potřeby alespoň ze čtyř terciářů, ze kterých jeden je delegátem pro formaci. Tito čtyři plní také funkci poradců. Mimo to má společenství jednoho prezidenta a otce asistenta.

B. Rada provinčního centra se skládá z provinčního delegáta a prezidenta a ze čtyř terciářů zastupujících celou řádovou provincii.

C. Rada národního centra je složena z generálního delegáta a prezidenta a z šesti terciářů volených každé tři roky tajným hlasováním kongresu z delegátů všech společenství.

D. V pravomoci provinčního představeného je ustanovit případná regionální centra třetího řádu, rozlišená podle rozdílnosti okrsků.

46) Volby v třetím řádu probíhají tajným hlasováním podle norem Kodexu církevního práva a podle předpisů Konstitucí a Direktorie.

47) Při jmenování národního prezidenta předloží kongres po tajném hlasování otci generálovi trojici jmen kandidátů, ze kterých on sám vybere prezidenta. Při volbě prezidenta provinčního centra je zapotřebí schválení otcem provinciálem.

48) Ze závažných důvodů může otec generál nebo otec provinciál, na návrh příslušného delegáta, sesadit z funkce jakéhokoli terciáře s řídicím nebo zodpovědným úřadem. Toto sdělení mu bude zasláno písemně.

49) Otec generál nebo provinciál může provádět pastorační vizitace společenství a center na jakékoli úrovni.

50) Společenství, kdekoli existující nebo působící, jsou podřízena (mimo Svatému stolci) dohledu diecézního biskupa ve věcech týkajících se jejich působení v diecézi.

51) Řízení třetího řádu ze strany otce generála a jeho delegáta nenahrazuje, ale naopak podporuje a posiluje poslání a zodpovědnost vedoucích laiků, kterým konkrétně náleží vedení a animace společenství.

52) Třetí řád, v souladu s vyššími představenými prvního řádu a s jejich delegáty, může spontánně rozvinout různé iniciativy apoštolátu, které se shodují s jejich zaměřením, strukturami a s jejich cílem v duchu svatě Řehole a Konstitucí.

53) Pevný zůstává princip kolegiality v řízení a animaci třetího řádu. Hlavní zodpovědnost za společenství a centra před církví a před vyššími představenými prvního řádu však náleží kanonicky zvolenému a jmenovanému prezidentovi. Jemu přísluší uskutečňovat ustanovení a zaměření rozhodnutá vlastní radou.

54)

A. Alespoň jednou během tříletí jejich úřadu provinční a národní prezidenti uskuteční vizitaci společenství, aby je animovali a vedli k věrnosti svaté Řeholi a Konstitucím a k účinnějšímu apoštolátu.

B. Po vizitaci o ní prezident poreferuje své radě. Zápis z vizitace zůstane uchován v archivu.

55) Rada se svým prezidentem ať podporuje společenství mezi bratry, mezi společenstvími a také vůči ostatním z řeholní rodiny Nejmenších. Budou pečovat o to, aby ve společenstvích vládla láska, důvěra a pokoj.

56) Prezidenti a poradci na všech úrovních, pamětlivi toho, že jejich funkce je dočasnou službou spolupráce určenou k tomu, aby se všichni terciáři realizovali ve svém povolání následování sv. Františka, budou pečovat o náležitou přípravu a animaci setkání společenství a rad.

57) Usměrnování, které patří ke specifické zodpovědnosti prezidentů a rad ať se uskutečňuje v duchu služby a bratrství skrze prostředky určené Konstitucemi jako jsou shromáždění, kongresy, sdílení se, společné plánování práce a formace a zvláště společná modlitba.

58) Pravidelně každé tři roky ať je svolán kongres na všech úrovních pro volbu poradců a prezidentů. Střídání reprezentantů ať probíhá v souladu s naší „Nejmenší“ spiritualitou v duchu služby, pokory, disponovanosti a lásky.

59) Terciář, který hlasuje, aby zvolil někoho do řídicí funkce nebo k jakékoli zodpovědnosti, ať nikdy nevolí sám sebe, jak to odpovídá duchu svaté Řehole.

kapitola 5

TERCIÁŘI ŽIJÍCÍ SAMOSTATNĚ A TERCIÁŘI Z DIECÉZNÍHO KLÉRU

I. Terciáři žijící samostatně

60) Terciář žijící samostatně je ten, který sídlí daleko od jakéhokoli společenství terciářů. Kanonicky je přičleněn ke společenství, které je nejbližší k jeho bydlišti.

61) Podle svých možností se má několikrát do roka účastnit setkání společenství a má udržovat pravidelný kontakt s vedoucími i s ostatními terciáři ve společenství.

62) Bude se snažit být věrný svaté Řeholi, Konstitucím a Direktoriu a bude žít v jejich duchu.

63) Otcové asistenti a prezidenti společenství naplánují a společně připraví pro tyto terciáře pravidelná setkání stálé formace, aby tak oživovali a posilovali jejich spiritualitu a vedli k apoštolátu v prostředí, ve kterém žijí.

II. Terciáři z diecézního kléru

64) Terciář pocházející z diecézního kléru (seminarista, jáhen, kněz) přináležet ke zvláštní skupině třetího řádu, která je vedena provinčním otcem asistentem nebo jiným otcem prvního řádu Nejmenších bratří, dobře připraveným studiem spirituality a historie řeholní rodiny Nejmenších svatého Františka z Pauly. Tito terciáři mají také pravidelná setkání a v oblasti své služby se snaží svým apoštolátem podporovat a získávat nová „Nejmenší“ povolání.

65) Po dohodě se svým biskupem se může při celebraci mše svaté řídit liturgickým kalendářem našeho řádu.

66) Terciáři z diecézního kléru ať jsou zváni na kongresy. Při volbách však, pro laický charakter třetího řádu, mají pouze aktivní hlas.

kapitola 6

VOLBY, PASTORAČNÍ VIZITACE A BRATRSKÉ OBHOSPODAŘOVÁNÍ DOBER

I. Volby

67) Vyjma zvláštní případy jsou řídicí funkce ve třetím řádu přidělovány volbou po tajném hlasování podle předpisů Kodexu církevního práva a při zachování následujících podmínek:

A. Aby byl hlas platný, musí být: svobodný, tajný, jasný, neomezený a určitý.

B. Každé volbě musí předcházet jmenování sekretáře a alespoň dvou sčítatelů hlasů, kteří poté, co sesbírali hlasy a zkontrolovali před prezidentem, zda počet lístků souhlasí s počtem hlasujících, přistoupí ke sčítání hlasů.

C. Hlasování je neplatné, jestliže počet hlasů převyšuje počet hlasujících.

D. Všechny úkony týkající se voleb ať jsou pozorně zapsány a podepsány sekretářem, prezidentem a těmi, kdo sčítali hlasy.

E. Sekretář ať se postará o zaslání kopie akt radě nejbližšího nadřízeného centra.

68) Při volbě členů různých rad s přihlédnutím k článku 47 je dostačující prostá většina hlasů.

69) Volbám předsedá prezident bezprostředně vyššího centra. Prezident a otec asistent mají pouze aktivní hlas.

70) V místním společenství mají všichni terciáři aktivní i pasivní hlas. Hlasovací právo nemá, ani nemůže být zvolen ten, kdo bez závažných důvodů byl nepřítomen ve společenství více než čtyři měsíce.

71) Na provinční a národní úrovni mají aktivní a pasivní hlas mimo členy příslušné rady i reprezentanti na úrovni bezprostředně nižší. Místní a provinční otcové asistenti a generální delegát mají pouze aktivní hlas.

72) Při každé volbě podle normy kánonu 119 se po dvou nedostatečných hlasovacích volbách nasměruje ke dvěma kandidátům, kteří obdrželi většinu hlasů. Je-li jich více, vyberou se dva nejstarší věkem. Zůstane-li i po třetím hlasování nerozhodnost, je považován za zvoleného profesně starší.

73) Při obnově rad a prezidentů volí voliči nejdříve poradce. Ti potom volí prezidenta, který musí být představen náležitěmu vyššímu představenému k řádnému schválení. Na návrh prezidenta se následně rozdělí různá zaměstnání a funkce.

74) V případě národního prezidenta se trojice kandidátů prezentovaných kongresu skládá z prvních třech zvolených. Vyjdou-li z hlasování pouze dva první, učiní se další hlasování pro třetího kandidáta k navržení. Dva nezvolení z této trojice se stanou poradci.

75) Různí prezidenti mohou být potvrzeni i na druhé období. Pro třetí následně potvrzení v úřadu se však požaduje většina (alespoň dvě třetiny) platných hlasů obdržena již při prvním hlasování.

76) Kanonické národní sídlo třetího řádu Nejmenších je určeno otcem generálem.

II. Pastorační vizitace

77)

- A. Je v kompetenci vyšších představených řádu a jejich delegátů konat pastorační vizitaci společenství a center na jakékoli úrovni v oblasti náležející jejich pravomoci.
- B. Pastorační vizitace se může konat kdykoli, také na žádost otce asistenta společenství, jestliže to vyžadují zvlášť těžké příčiny.
- C. Vyšší představený během vizitace, nalezne-li nějakou iregularitu, může sesadit prezidenta a určit na čas jednoho náhradníka, který povede společenství.
- D. Všechna opatření a ustanovení daná vizitátorem mají kanonickou hodnotu a mají být přijata s pokornou a hbitou disponovaností od terciářů, vedoucích a otců asistentů.
- E. Pastorační vizitace, mimo to, že má povzbuzovat a vést k větší důslednosti ve věrnosti charismatu řádu Nejmenších, má za úkol odstraňovat případné nešvary

a napravovat počínající nedobré chování, které by mohlo škodit životu a aktivitě společenství jako celku, tak i jednotlivcům.

III. Bratrská vizitace

78) Bratrská vizitace je ta, kterou koná národní nebo provinční prezident. Stejně jako pastorační vizitace má za úkol podporovat věrnost charismatu a zachovávání svaté Řehole a těchto Konstitucí.

79) Tato vizitace je bratrským setkáním a má se konat alespoň jednou během tříletí, pokud možno společně s otcem asistentem.

IV. Obhospodařování dober

80)

- A. Společenství a centra třetího řádu na všech úrovních podle zákonů, které je regulují, se mohou stát právními osobami. Podle norem obecného zákona těchto Konstitucí a Direktorie obhospodařují pod vedením vyšších představených movitá a nemovitá dobra v okruhu vlastní jurisdikce.
- B. Vydávat počet z této administrace je třeba při pastoračních a bratrských vizitacích a také diecéznímu biskupovi při pastorační vizitaci. Těmto autoritám se musí také věrně vydat počet z případných bankovních operací a z přijatých darů, které musí být náležitě registrované.
- C. Jeden terciář ať je zodpovědný za ekonomii a pokud možno ať je členem rady. Ať je to opravdu odborník, ať je známý svou počestností a poctivostí a ať je obzvláště pozorný k civilním zákonům, týkajících se jeho funkce.

81)

- A. Terciář zodpovědný za ekonomii má za úkol věrně zapisovat všechny příjmy i výdaje společenství. Je mu zakázáno vybrat jakoukoli sumu z pokladny a disponovat s ní bez písemného souhlasu prezidenta a rady.
- B. Tento terciář obhospodařuje dobra společenství v mezích své zodpovědnosti. Každých šest měsíců podává radě zprávu o ekonomickém stavu a po schválení radou zasílá jednou za rok písemnou zprávu vyššímu představenému a bezprostředně vyšší radě.
- C. Mimo to má povinnost předkládat účetní knihy na každé požádání vyššího představeného a při pastoračních a bratrských vizitacích.

ZÁVĚR

82) Život třetího řádu Nejmenších probíhá podle předpisů svaté Řehole obnovené v duchu a liteře Kodexem církevního práva, Konstitucemi a Direktoriem.

83) Z moci těchto Konstitucí se ruší všechna nařízení, která nesouhlasí s nimi a s Direktoriem a také s všeobecným právem.

84) Jakákoli úprava těchto Konstitucí vyžaduje schválení Svatým stolcem, kterému také náleží jejich autentický výklad.

85)

A. Praktický výklad některých bodů Konstitucí náleží otci generálovi tohoto řádu.

B. Národní, provinční a místní společenství a centra mohou mít zvláštní přidané normy, pokud neodporují Konstitucím.

86) Direktorium spolu se svatou Řeholí a Konstitucemi tvoří součást textu „Nejmenší“ identity třetího řádu a vysvětlují jejich literu a ducha.

87) Direktorium je schváleno otcem generálem po slyšení jeho rady a po konzultaci se členy třetího řádu.

88) Normy těchto Konstitucí, stejně jako podrobnější zásady Direktorie nezavazují pod hříchem, vyjma těch, které se týkají zákona Božího. Přesto však terciáři, kteří budou usilovat zachovávat je s vytrvalostí a tak věrně odpoví na milost svého zvláštního povolání, zaslouží si jistě větší odměnu v nebi.

DIREKTORIUM

1. část

Třetí řád: povaha, cíl, přijetí

I. Povaha a cíl

1) Řád Nejmenších bratří se účinně podílí na křesťanské formaci laiků vzhledem k jejich celkové podpoře týkající se také apoštolátu, a to skrze třetí řád (TOM), kterému zajišťuje duchovní vedení a péči.

Spolu se společenstvími (fraternitami) se postará o vmísení se do společnosti jako kvasu do těsta, ke křesťanskému prokvašení. Generální delegát 3. řádu sídlí v Římě. Jeho úkolem je duchovně vést, stimulovat a pečovat, skrze různé asistenty ve jménu generálního představeného a v souladu s normami církevního magisteria, o tuto větev řeholní rodiny Nejmenších, aby byla stále na úrovni svého poslání.

Animace se uskutečňuje skrze různá shromáždění, pracovní setkání, konference, kurzy stálé formace a týká se všech společenství.

Oficiální prostředek spojení mezi společenstvími je oběžník „Charitas“ s formačními a informačními články. Jeho řízení náleží generálnímu delegátovi, který spolupracuje s odborníky v posvátných vědách a v „Nejmenší“ spiritualitě a asketice, kteří mají zájem formovat laiky k radikálnímu následování evangelia, aby pak byli evangelizátory mezi bratry.

2) Členové 3. řádu, vědomi si, že náleží k veřejnému církevnímu společenství, jehož právní normy se zakládají na Kodexu církevního práva, vyvarují se odvolávat k normám a strukturám necírkevních společenství.

3) Během roku zkoušky ať je aspirantům s dostatečnou jasností vysvětlen dvojí cíl, který si 3. řád předkládá k dosažení, aby byl dobře pochopen a mohl pak být stále prohlubován, jak osobně, tak komunitně a být dosvědčován každý den v životě.

II. Přijetí

4) Přijetí do 3. řádu se uskutečňuje na písemnou žádost kandidáta některému místnímu společenství. Rada po přijetí žádosti rozhoduje tajným hlasováním o přijetí kandidáta a to poté, co vyslechla a zvážila posudek asistenta.

5) Při přijímání do roku zkoušky a k profesi se postupuje podle Rituálu schváleného pro 3. řád.

6) Při splnění obvyklých podmínek (svátost smíření, sv. přijímání a modlitba na úmysl Svatého otce) mohou kandidáti k přijetí do roku zkoušky nebo k profesi obdržet plnomocné odpustky.

7) Obřadu přijímání do zkušebního roku a profese kanonicky předsedá:

- A. Generální představený nebo jeho delegát v kterémkoli místě.
- B. Provinční představený nebo jeho delegát na území provincie.
- C. Místní představený v místě vlastního společenství.
- D. Asistenti (kněží) u těch, o které se starají.

2. část

Formace, profese, apoštolát

I. Formace

8) Formace je řízena otcem asistentem a delegátem pro formaci. Začíná kandidátovi od prvního seznámení se se společenstvím a týká se celku křesťanských pravd obsažených ve vyznání víry. Patří tam také studium svatého Řehole, Konstitucí, Direktoria a spirituality svatého Františka z Pauly. Důležité je vychovávat k synovské lásce k Církvi a k přijímání jejího učení.

9) Kandidát bude prohlubovat svoji formaci společně se všemi členy společenství a bude se účastnit zvláštních momentů duchovního života, jako jsou různá studijní nebo modlitební setkání a společné akce apoštolátu.

10) Zkušební doba trvá 12 měsíců.

11) Během zkušební doby ať kandidát věnuje mnoho času modlitbě, osobnímu a společnému naslouchání Božímu slovu; ať se zbožně účastní mše svaté, pokud možno každý den a často ať přistupuje ke svátostem. Vedený vlastním asistentem, ať je kandidát veden na cestu křesťanské dokonalosti prostřednictvím různých setkání, třídních duchovních obnov, kurzů duchovních cvičení a zvláštních setkání spirituality. Ať nezanedbává každodenní návštěvu Nejsvětější Svátosti, modlitbu svatého růžence a zvláštní modlitby ke svatému zakladateli. Formace přijatá kandidátem v období zkoušky se má v budoucím terciáři přeměnit v radostné svědectví života.

12) Ze zvláštních důvodů, na žádost rady místního společenství, po vyslechnutí relace asistenta a po tajném hlasování, s pozitivním výsledkem, může vyšší představený zkrátit zkušební dobu, ne však víc, jak na 6 měsíců.

II. Profese

13) Po uplynutí doby zkoušky – na základě pozitivního hlasu rady společenství, která pozorně uvážila relaci asistenta a písemně vyjádření delegáta pro formaci - je kandidát připuštěn k profesi.

14) A. Úkon profese (připravený písemně ve dvou kopiích) bude podepsán na oltáři terciářem a potvrzen knězem, který předsedá obřadu.

B. Ze dvou kopií úkonu profese ať je jedna uchována v archivu společenství a druhá ať je poslána prezidentovi rady.

15) Jestliže závažné důvody neradí jinak, má být obřad profese začleněn do slavné eucharistické celebrace, jak je to předepsáno Rituálem pro třetí řád, a ať jsou přítomni, pokud možno, všichni terciáři.

16) Jestliže by někteří terciáři se zvláštní duchovní citlivostí vyjádřili úmysl zavázat se k následování „Nejmenší“ spirituality osobními sliby chudoby, čistoty, poslušnosti a postního způsobu života ve světě, ať je asistent povzbudí a zvláště o ně pečuje.

17) Formace v Nejmenší spiritualitě třetího řádu je stálá. Po profesi se terciáři mají cítit zavázáni k účasti alespoň dvakrát do měsíce na společných setkáních, naslouchání Božímu slovu a hlubšího studia všeho toho, co je nezbytné k prožívání dospělého, zralého křesťanství podle spirituality sv. Františka z Pauly v realitě současné společnosti.

18) Terciář, který se bez závažných důvodů, uznaných radou společenství, účastní jen zřídka na setkáních společenství nebo projevuje chování odporující duchu třetího řádu a jeho zásadám, ať je bratrsky napomenut. Kdyby se jeho chování v následující době nezměnilo, ať je vyloučen radou společenství.

III. Apoštolát

19) Terciáři se budou angažovat v apoštolátu, evangelizaci a pomoci lidem, a to v závislosti a ve spolupráci s hierarchií církve a s představenými našeho řádu. Třetí řád si bere za úkol závazek následovat věrně příklad svatého zakladatele, který se stal svou přísnou askézí prototypem a zářícím světlem ukazujícím v církvi přímou cestu kajícím (Julius II, bula „Inter ceteros“ z 20. července 1506).

20) Terciář Nejmenší, samostatně i ve společenství, se bude vždy zajímat o apoštolát, který je v souladu s jeho spiritualitou. Bude se zajímat o ty poslední, chudé, nemocné, staré, pohrdané a bude se zasazovat o celkovou křesťansko-lidskou podporu těch, ke kterým se bude moci s pokorou a bratrskou láskou přiblížit.

21) Je dobré pokračovat v řádové tradici, která se během staletí ukázala jako dobrá a vhodná, že terciáři, svobodní od rodinných a sociálních závazků, mohou žádat o přijetí do prvního řádu jako spolupracovníci a aby sdíleli život s řeholníky.

22) Terciáři, kteří by se chtěli stát stálými jáhny, ať po předchozí poradě s vlastním asistentem nebo jiným knězem podají zvláštní písemnou žádost vlastnímu biskupovi a zařídí se podle jeho rozhodnutí.

23) Dobře připravení terciáři, vždy ve věrnosti své vlastní spiritualitě, ať se jako zástupci společenství angažují ve prospěch zvláštních skupin nebo kategorií i speciálními akcemi apoštolátu (učení katechismu, sociální asistence v zaostalých oblastech,

pomoc a rada dělníkům, rybářům, narkomanům, zvláště potřebným nemocným atd...).

24) V programech apoštolátu každého společenství ať nechybí aktivní činnost dobře připravených terciářů ve školách všech druhů a stupňů, účast ve voluntariátě a pomoc v různých potřebách místa.

25) Osobnost, poselství pokání, pokora a láska sv. Františka z Pauly mají vést terciáře k tomu, aby se vytrvale a plodně podíleli na budování nové společnosti, ve které by byla všestranná podpora člověka, spoluzodpovědnost a bratrská láska živou realitou.

26) Třetí řád, i když jako takový zůstává mimo jakoukoli politiku stran:

- A. Vede terciáře k tomu, aby se zasadili o spravedlnost a vyvarovali se jakékoli formy nezájmu.
- B. Absolutně neschvaluje nic, co vyvolává a živí útlak, bídu, nerovnoprávnost a snaží se o odstranění jejich příčin.
- C. Angažuje se pro utváření spravedlivější a lidštvější společnosti a spolupracuje s těmi, kdo mají takový program.
- D. Povzbuzuje své členy, zvláště ty více připravené, aby dali vzejít novým dílům k dobru bližních a uskutečňovali je tam, kde k tomu nabádají zvláštní místní požadavky.
- E. Připravuje schopné a disponované terciáře, aby se, je-li to možné, zapojili tam, kde to vyžadují zvláštní místní potřeby.

27) Terciáři ať si pamatují, že jsou-li zkoušeni bolestí, nemocemi nebo jinými velkými těžkostmi a nejsou tedy schopni zapojit se do aktivního apoštolátu, mohou mít přesto účast na aktivitě druhých, když za ně obětují Pánu utrpení a modlitby.

28)

- A. Úsilí terciářů pro dobrý sociální apoštolát ať není nikdy odděleno od modlitby a ostatních praktik zbožnosti, které mají vytvářet jeho duši. Proto se budou snažit, aby jejich vnitřní život byl bohatý a vždy osvícený milostí.
- B. Budou usilovat o to, aby jejich modlitba byla:
  - ☺ vyjádřením ducha blahoslavenství a zasvěcením každodenní práce a aktivit apoštolátu;
  - ☺ modlitbou rozjímavou a vnitřní, živou vhodnou duchovní četbou a usebraností;
  - ☺ každodenním recitováním klasických modliteb, např: Věřím v Boha, alespoň 3x Otče náš a Sláva Otci, nebo, je-li to možné, části Liturgie hodin (Ranní chvály, Nešpory), podle vlastního výběru. Terciáři, kněží a jáhni naplňují tento závazek modlitbou Liturgie hodin.

C. Modlitba terciáře ať je obětována ve prospěch církve (papeže, celé rodiny Nejmenších, povolání, misií, spravedlnosti, míru, trpících a zesnulých).

29) Povolání k živé jednotě s Kristem a k dosvědčování nadpřirozených skutečností ať pravidelně přistupují k pramenům milosti, zvláště ke svátosti smíření a eucharistie, a to obzvláště o slavnostech Narození Páně, Vzkříšení, Soslání Ducha svatého, Nanebevzetí Panny Marie a o svátku našeho svatého zakladatele. Ať pamatují, že eucharistický život je zdrojem lásky k Bohu a k bližnímu.

30) Za zemřelé terciáře se mají konat tyto následující vzpomínky:

- A. Když zemře některý terciář, účastní se členové společenství na pohřební mši svaté, rada nechá co nejdříve sloužit mši svatou a pozve na ni příbuzné, přátele a také terciáře.
- B. Péči všech místních společenství bude každý rok nechat sloužit jednu mši svatou za zemřelé terciáře, a to první volný den po připomínce Všech věrných zemřelých.
- C. Setkání společenství se budou vždy uzavírat nějakou modlitbou za všechny zesnulé terciáře.

3. část

Organizace, vedení, znaky

I. Organizace

31) Při své relativní autonomii se třetí řád skládá z

- A. místních společenství (většinou přidružených k některé komunitě Nejmenších bratří nebo k některé farnosti diecézního kléru);
- B. provinčních center (složených ze všech místních společenství existujících v nějaké provincii našeho řádu);
- C. národního centra (složeného ze všech společenství existujících v některé zemi).

32) Třetí řád, jakožto veřejné církevní společenství, je samostatnou právní osobou. Společenství a centra, po poradě s vyšším představeným řádu, mohou obdržet její uznání.

33) Dát orientaci motivacím a programům apoštolských aktivit třetího řádu náleží radě a prezidentovi společenství na vyšší úrovni.

34) Místní společenství jsou sestavena z terciářů a terciárek, kteří žijí ve stejné oblasti a tam se scházejí v některém místě nebo kostele, u kterého bylo společenství založeno, nebo se shromažďují s přesnými a platnými motivacemi uznanými zřizujícím dekretem.

35) Třetí řád se připodobňuje svému zakladateli a slibuje poslušnost a lásku Svatému otci, od něhož má oficiální uznání, schválení svaté Řehole a potvrzení svého poslání v církvi.

36) Každé místní společenství, jako buňka a základ struktury třetího řádu, je privilegovaným místem k rozvinutí Nejmenšího povolání a církevního cítění. Běžně o ni pečuje jeden kněz v řádu nebo, s pověřením vyššího představeného, některý diecézní kněz nebo jiný řeholní institut.

37) Všechna společenství a centra mají svoji radu s vlastním prezidentem a asistentem.

38) Právo zřídit nějaké společenství náleží generálnímu představenému pro celý svět a provinčnímu představenému na území jeho provincie.

39) Duchovní asistenti jsou představení prvního řádu nebo jiní kněží, jmenovaní příslušným vyšším představeným.

40) Národní a provinční asistenti jsou obvykle delegáti příslušných vyšších představených.

41) Asistenti zastupují kanonicky řád u všech společenství třetího řádu, jsou součástí rad a mají právo aktivního hlasu při všech volbách. Jejich specifickým úkolem je duchovně animovat třetí řád, aby se z terciářů stali dobří následovníci Krista a oddaní synové církve, kteří se snaží o vlastní posvěcení a nasazují se v různorodém apoštolátu při věrnosti Nejmenšímu charismatu.

42) Ze strany prvního řádu bude zajištěna duchovní péče o třetí řád, která je základem společenství a spoluzodpovědnosti.

43) Všechna společenství jsou řízena jedním prezidentem a jeho radou, složenou alespoň ze čtyř profesních terciářů s rozdílnými úkoly. Kněz – asistent, spirituál společenství, spolupracuje s prezidentem a s příslušnou radou.

44) V nepřítomnosti vyššího představeného předsedá asistent společenství jak obřadu přijetí do roku zkoušky, tak i profesi, s věrným zachováním Rituálu.

45) Generální delegát pro třetí řád je jmenovaný generálním představeným. Má pravomoc ve všech zemích podle jmenovacího dekretu. Bezprostředně závisí na nástupci svatého Františka, kterému musí vydávat počet ze své činnosti. Sídlí v Římě.

46) Provinční asistent je jmenovaný otcem provinciálem každé provincie Řádu. Má pravomoc ve vlastní provincii. V souladu s generálním delegátem usměrňuje aktivitu místních asistentů.

47) Místní duchovní asistent se přímo angažuje ve formaci terciářů svěřených jeho péčí. Ve společenství reprezentuje řád Nejmenších bratří. Má právo aktivního hlasu a právo být přítomen na všech setkáních společenství a rady.

II. Vedení

48) Představený a otec třetího řádu je generální představený řádu Nejmenších bratří.

A. Jako nástupce sv. Františka z Pauly je středem jednoty a bratrství celé rodiny Nejmenších a garantem věrnosti Nejmenšímu charismatu.

B. Na kanonické úrovni je také před církví prvním zodpovědným za život a apoštolickou aktivitu všech Nejmenších bratří. Jemu náleží: řídit, stimulovat a napravit členy třetího řádu, aby s větší rychlostí a bez velkých chyb dosáhli dvojího cíle, ke kterému jsou zavázáni profesí.

49) Generální delegát třetího řádu má autoritu jemu přidělenou generálním představeným ve jmenovacím dekretu. Kanonicky reprezentuje otce generála, má stejná práva a z úřadu vyplývající povinnosti v okruhu třetího řádu.

50) Provinční představený má stejné pravomoci a stejné závazky jako otec generál, avšak pouze v okruhu své provincie a v souladu s generálním delegátem.

51) Národní, provinční a místní asistenti reprezentují v jejich funkcích náš řád.

52) O vztahy třetího řádu se Svatým stolcem pečuje Generální představený prostřednictvím generálního vikáře řádu.

53) Všechny funkce ve třetím řádu jsou přidělovány volbami s tajným hlasováním každé tři roky. Není platná volba učiněná zvednutými rukama nebo aklamací. Úřady a funkce jsou přidělovány na návrh prezidenta a po vyloučení asistenta.

54) Prezidenti s vlastní radou a asistentem ať se cítí neustále vybízeni k žití a dosvědčování Nejmenší spirituality. Ať také všemi způsoby podporují sdílení a bratrství mezi terciáři, mezi různými společenstvími a mezi bratry a sestrami celé rodiny Nejmenších. Pokoj a smíření, zvláště mezi členy stejného společenství a mezi společenstvími a jeho vedoucími a asistentem, je prvním a hlavním úkolem.

55) Předsudky, nesympatie, spory a protivenství nemohou existovat spolu s láskou, která má oživovat třetí řád.

56) Z požadavků sdílení mezi společenstvími a spolupráce a jednoty ve třetím řádu ať se vedoucí pečlivě přidržují zásad a norem předložených Konstitucemi.

57) Osoby se zodpovědnou funkcí ve třetím řádu ať jsou profesními terciáři, přesvědčení o důležitosti Nejmenšího charismatu, se širokým a velkorysým pohledem na život církve a společnosti, vždy disponovaní dát i přijmout apoštolickou pomoc a spolupráci.

58) Setkání společenství a příslušných rad ať jsou připravena studiem a obnovením vědomostí, aby byla účinná pro řádnou duchovní animaci.

59) Vztahy mezi prvním a třetím řádem jsou zajišťovány prostřednictvím generálního delegáta pro třetí řád a skrze provinční a místní asistenty.

60) Svědecktím vlastního života ať různí vedoucí třetího řádu usilují dodávat odvalu a vzbuzovat zdravé soupeření u všech terciářů, aby vždy žili a jednali podle ducha a litery Konstitucí, se zdravým realismem a stálým nadšením.

61) Terciáři zodpovědní za vedení společenství ať respektují osobitost všech terciářů, kulturní různosti a rozdílnost ve vyjádření Nejmenšího ideálu.

62) V souladu se svatou Řeholí, Konstitucemi a tímto Direktoriem každý prezident a rada na vyšší úrovni upustí od vykonávání toho, co může být vyřízeno prezidentem a náležitou radou na nižší úrovni. Přesto však místní společenství se svými radami jsou zavázána uskutečňovat společné iniciativy a programy společného zájmu, připravené národními a provinčními radami s potřebným přizpůsobením vlastním možnostem a požadavkům.

63) Animace všech společenství třetího řádu, při zachování jejich autonomie, zastávávaná prezidenty a jejich radami, ať je usměrňována v duchu služby a společenství, pomocí prostředků navržených Konstitucemi: kongresy, shromáždění, přednášky, pastorační a bratrské vizitace, společné plány, formace a okružní listy.

64) Terciáři ať si jsou vědomi, že uskutečňují svou aktivitu v jisté diecézi, kde naplňují své vlastní povolání a vedou svůj apoštolát. Proto:

- A. Budou věrně plnit své povinnosti k této místní církvi a ke svému biskupovi.
- B. Budou ochotni, v plném souladu se svým charismatem, ke spolupráci v sociálních aktivitách, v potřebném apoštolátu a v pomoci diecézním organizacím, avšak vyvarují se dvojího pokušení: stát se „hlavními hrdiny“ nebo se izolovat.
- C. Skrze svého vedoucího navrhnou oficiální přítomnost jednoho terciáře v diecézní pastorační radě.

65) Vedoucí úloha, kterou kanonické právo přiděluje generálnímu představenému v záležitostech třetího řádu však neumenšuje zodpovědnost vedoucích terciářů v jejich zvláštních úkolech. V duchu a literě svaté Řehole, Konstitucí a tohoto Direktoría jim pomáhá lépe zastávat jejich povinnosti a práva a reprezentuje třetí řád před církví.

66) Terciáři ať snažně studují a prohlubují své znalosti učení církve, jak je obsaženo v dokumentech církevního Magisteria, a ať jsou učenlivě pozorní na přítomnost Ducha svatého, který oživuje víru a lásku Božího lidu. Ať spolupracují na různých iniciativách podporovaných Svatým stolicem, zvláště na všestranné podpoře a pomoci lidem v nouzi.

Společenství na různých úrovních

67) Řízení společenství je kolegiální a kanonicky činí stejně zodpovědnými všechny členy rady (asistenta, prezidenta a poradce).

68) Minimální počet pro vytvoření a kanonické zřízení nového společenství je šest členů. Tito členové mají být platně přijati do roku zkoušky a po předepsaných dvanácti měsících také připuštěni k profesi před vlastním asistentem.

69) Při zřizování místního společenství na místech, kde nejsou provincie nebo řeholní domy Nejmenších bratří, se jedná podle směrnic generálního představeného.

70) Na základě struktury třetího řádu je místní společenství považováno za základní buňku sekulární větve řádu Nejmenších. V ní se terciář snaží o své posvěcení a také se nasazuje, společně s ostatními bratry a sestrami, v různorodém apoštolátu pro spásu duší.

71) Všechna společenství jsou animována a řízena jedním prezidentem a příslušnou radou, a duchovně o ně pečuje jeden kněz asistent podle ducha a litery svaté Řehole, Konstitucí a tohoto Direktoría.

72) Úkoly rady jsou:

- A. Rozhodovat o přijetí nových členů.
- B. Plánovat bratrský dialog s terciáři, kteří se nacházejí ve zvláštních těžkostech.
- C. Vybírat podle návrhu prezidenta členy, kteří budou zastávat důležité funkce ve společenství (delegát pro formaci, zodpovědný za ekonomii, aj...).
- D. Postarat se o ustanovení zvláštních skupin se zaměřením na místní a diecézní apoštolát ve spolupráci s ostatními církevními hnutími.
- E. Připouštět, po tajném hlasování, k profesi nebo ji pozdržet o několik dní nebo měsíců (od šesti do dvanácti).
- F. Rozhodovat prospěšně o ekonomických záležitostech společenství.
- G. Schvalovat na konci každého kalendářního roku relaci o ekonomickém stavu společenství, aby mohla být, po řádné diskusi a podepsání, zaslána radě na vyšší úrovni.
- H. Spolupracovat ve všem s prezidentem a asistentem, aby společenství žilo a pracovalo v dokonalé jednotě založené na lásce.
- I. Spolupracovat s radou bezprostředně vyšší, aby se uskutečňovaly aktivity programované pro celý třetí řád, s pravomocí přizpůsobit je místním požadavkům.

73) I přes platnou kanonickou kolegiálnost v radě náleží prezidentovi úkol zkonkretizovat programy a zaměření rozhodnuté příslušnou radou, kterou je povinen věrně informovat o všem, co se týká života a aktivit společenství.

74) Po dohodě s otcem asistentem svolá prezident radu alespoň jednou měsíčně, aby diskutovali o programech, problémech a aktivitách společenství.

75) Shromáždění pro všechny členy místního společenství ať se konají alespoň dvakrát do měsíce. V nich ať se za pomoci asistenta prohlubují pravdy víry, konají se také zamyšlení o Řeholi, Konstitucích a tomto Direktoriu a studují se dokumenty církevního Magisteria.

76) Mimo to, co bylo řečeno v předcházejících bodech, prezidentovi náleží:

- A. Po dohodě s asistentem svolávat a předsedat jak radě, tak i společenství.
- B. Připravit roční relaci o životě, apoštolských aktivitách a (společně s ekonomem) o ekonomické situaci společenství, aby z ní mohli vyvodit závěry vyšší představení.
- C. Po souhlasu asistenta a své rady má požádat o případnou pastorační nebo bratrskou vizitaci příslušných nadřazených prvního a třetího řádu, a to alespoň jednou během třiletí svého úřadu.
- D. Účastnit se s právem aktivního a pasivního hlasu volebních kongresů na provinční úrovni.

77) Jakákoliv rada společenství ať má ne méně než čtyři a ne více než šest členů se speciálními funkcemi, které se týkají: formace, sekretariátu, ekonomie, tisku atd. Je-li to nutné, mohou se spojit funkce sekretáře a ekonomů. Případně další úkoly mohou být radou svěřeny (po předchozím hlasování) i terciářům, kteří nejsou zvoleni členové rady. Ti pak musí vydávat počet ze své funkce prezidentovi a radě.

78) Sekretář zastupuje prezidenta ve všech jeho funkcích, kdykoli je nepřítomen. Kdyby se toto období mělo prodloužit na dobu delší než tři měsíce, ať se o tom podá písemná zpráva provinční radě. V očekávání rozhodnutí bude sekretář i nadále zastávat svoji zástupnou službu při vyřizování běžných záležitostí. Bude se účastnit s právem hlasu i provinčního volebního kongresu, byl-li by svolán v době jeho zastupování, jako prezident místního společenství.

79) Delegát sekretář je úzkým spolupracovníkem prezidenta, je zodpovědný za archiv, který má udržovat stále obnovený a obohacený novými užitečnými zprávami z historie a života společenství.

80) Úkoly delegáta ekonomů jsou popsány v páté části tohoto Direktoria.

81) Delegát pro formaci musí být profesní terciář osvědčeného chování a zkušeností, člověk milující „Nejmenší“ spiritualitu, znající realitu a potřeby třetího řádu, který je stále k dispozici. Aktivně spolupracuje s asistentem pro formaci kandidátů k profesi a také na stálé formaci profesních terciářů.

82) Delegát pro tisk je terciář, který má za úkol udržovat stálé spojení s časopisem třetího řádu a má do něj posílat zprávy z kroniky. Je zodpovědný za jeho každoroční objednávání a kontroluje i jeho řádné placení. Předává nezbytné zprávy a informa-

ce redakci časopisu, aby tak usnadnil jeho sestavování i rozesílání. Jemu je také svěřena propagace časopisu, aby se dostal jak ke všem terciářům, tak i jiným čtenářům svatého Františka z Pauly.

83)

- A. Provinční centrum je kanonická prostředkující struktura umístěná mezi místními společenstvími a národním centrem. Má za úkol podporovat, animovat a upravovat ve vlastním okrsku apoštolské aktivity třetího řádu a usnadňovat tak uskutečňování společných programů.
- B. Provinční centrum má své vlastní sídlo pokud možno blízko provinčního domu řádu a je řízeno jedním prezidentem a jednou kanonicky zřízenou radou. Duchovně o ni pečuje jeden kněz řádu Nejmenších bratří.
- C. Duchovní péči centra vede a zajišťuje asistent v duchu a literě Konstitucí a tohoto Direktoria.
- D. Rada, do které podle práva patří provinční asistent s hlasem aktivním (ne pasivním) ať je složena z delegátů s různými úkoly a pouze v nezbytném počtu.

84) Provinční rada:

- A. Vypracovává podle pokynů národní rady provinční program práce třetího řádu. Obeznamuje s ním místní společenství a kontroluje jeho věrné plnění skrze prostředky určené v Konstitucích a v tomto Direktoriu.
- B. Věrně obeznamuje místní společenství s ustanoveními národní rady.
- C. Stará se o kurzy stálé formace pro vedoucí.
- D. Podle návrhu provinčního prezidenta volí volbami zodpovědné terciáře k úkolům v provinčním centru.
- E. Dává místním společenstvím potřebnou pomoc k zvládnutí všech jejich formačních potřeb a jiných úkolů.
- F. Na konci každého občanského roku probírá a schvaluje (tajným hlasováním) roční zprávu, kterou zasílá národní radě.
- G. Dle Konstitucí se řádně postará, alespoň jednou za tři roky, o bratrskou návštěvu společenství provincie skrze vlastního prezidenta.
- H. Rozhoduje (tajným hlasováním) o věcech, které se týkají ekonomického chodu provinčního společenství a pečuje o ně s prozíravostí.

85) Provinční prezident má za úkol:

- svolávat (po dohodě s asistentem) a předsedat setkání provinční rady a shromáždění;
- předsedat kongresům pro volbu místních společenství;
- konat bratrskou návštěvu v místních společenstvích;

- účastnit se všech volebních setkání svolaných národní radou s právem aktivního i pasivního hlasu;
- zastupovat oficiální společenství v oblasti vlastní provincie před místní církví;
- připravovat roční zprávu pro národní radu.

86) Národní centrum je složeno z organické a strukturální jednoty všech místních společenství, která se nachází na území jednoho státu a jsou vzájemně spojena a řízena skrze provinční centra podle litery a ducha Konstitucí.

- A.** Národní centrum má vlastní sídlo v domě určeném generálním představeným.
- B.** Je animováno a řízeno jedním prezidentem zvoleným z trojice kandidátů a jednou radou kanonicky zvolenou zvolenými delegáty. Duchovně o něj pečuje generální delegát.
- C.** Na svém území uskutečňuje programy apoštolátu v souladu se směrnicemi různých místních církví a podle rad generálního asistenta (delegáta). Tento asistent jako zástupce prvního řádu kanonicky řídí a usměrňuje duchovní péči vykonávanou provinčními a místními asistenty té země.

87) Národní rada v souladu s generálním delegátem:

- A.** Podporuje řízení „Nejmenší“ spirituality, tisku a apoštolských aktivit na národní úrovni.
- B.** Animuje a řídí aktivity a iniciativy provinčních rad.
- C.** Tajným hlasováním schvaluje závěrečnou roční zprávu na konci civilního roku.
- D.** Rozhoduje o příspěvcích různých center a o použití vlastních fondů.
- E.** V osobě svého prezidenta nebo jeho delegáta předsedá volebním provinčním kongresům a sděluje generálnímu představenému trojici jmen lidí zvolených národním kongresem, aby mohl jmenovat národního prezidenta.
- F.** Prostřednictvím svého prezidenta uskutečňuje během tříletí bratrskou návštěvu všech místních společenství a provinčních center.

88) Národní prezident:

1. má na národní úrovni stejné úkoly jako provinční prezident na provinční úrovni. Navíc mu přísluší:

- A.** Svolat po dohodě s otcem generálním asistentem a předsedat všem setkáním rady a shromážděním na národní úrovni.
- B.** Předsedat, byl-li by přítomen, na jakémkoli setkání nebo shromáždění společenství a center.
- C.** Řídit a upravovat, po dohodě s národní radou, aktivity apoštolátu národního centra. Za ně je odpovědný a má o nich podat zprávu, je-li o to požádán.

D. Informovat o aktivitách a životě třetího řádu vlastní země národní radě a kongresu, které se svolávají každé tři roky k volbám.

E. Zastupovat národní společenství ve vnějších vztazích.

F. Předsedat užší radě (složené ze sekretáře a ekonoma) při vyřizování aktuálních záležitostí.

G. Konat bratrskou návštěvu provinčních a místních rad.

H. Předsedat provinčním kongresům svolaným k obnovení mandátů rad.

2. Národní prezident může být potvrzen pro druhý následný mandát.

Vztahy s ostatními skupinami inspirovanými sv. Františkem z Pauly

89) Ve své oblasti ať je každé centrum a společenství třetího řádu v kontaktu s ostatními možnými skupinami s „Nejmenší“ inspirací, jako je „Gioventu minima“ („Nejmenší“ mládež), „Přátelé sv. Františka z Pauly“ a další. Je možné v nich vidět budoucí zájemce o třetí řád.

90) Ať se podporují různá setkání a akce k posílení vzájemné spolupráce a přátelství.

Insignie

91) Mimo cingulum (provaz) z černé vlny, se dvěma prostými uzly (srv. Řehole VI, 16), kterým se při jistých příležitostech přepásávají, může terciář nosit odznak s nápisem „Třetí řád Nejmenších – Charitas“, stejný pro všechna společenství, nebo jiný se zobrazením sv. Františka z Pauly.

92) Když se ve skupině účastní různých setkání nebo náboženských průvodů, ať všichni jednotně používají jedno či druhé znamení, jdou-li za svou korouhví. V těchto případech ať je však dáována přednost užívání cingula.

4. část

Terciáři žijící samostatně (tzv. „izolovaní“) a terciáři z diecézního kléru

I. Terciáři žijící samostatně

93) Členové třetího řádu, kteří z důvodů nezávislých na jejich vůli, jsou nuceni žít daleko od společenství, ať jsou přijímáni s velkou láskou a pochopením.

- A.** Bude zvláštním úkolem prezidenta společenství, které se nachází nejbližše takovému terciáři, zasílat mu tiskoviny, okružní listy a vše ostatní, co mu může pomoci k tomu, aby se cítil dokonale spojen s naší rodinou.
- B.** Izolovaní terciáři mají povinnost začlenit se do nejbližšího společenství, a to návštěvami alespoň na svátek svatého zakladatele a při dalších zvláštních příležitostech (kongresy, přednášky atd...) a budou pozorně sledovat prostřednictvím našeho časopisu „Charitas“ život a aktivity třetího řádu a svého společenství.
- C.** Každý rok, jako všichni ostatní terciáři, dají určený příspěvek na úhradu organizačních výdajů třetího řádu.

II. Terciáři z diecézního kléru

94)

- A.** Terciáři – diecézní kněží – ať jsou pro své pastorační závazky považováni za terciáře žijící samostatně. Přesto, náleží-li k početnému společenství, mohou v něm vytvořit „kněžskou“ skupinu, kterou provinční představený svěří jednomu knězi podle svého výběru, nebo asistentovi místního společenství.
- B.** Terciáři jáhni, kněží a biskupové mohou při soukromé modlitbě breviáře svobodně používat liturgický kalendář řádu.
- C.** Slavení mše svaté se může také řídit tímto kalendářem po dohodě s diecézním biskupem.
- D.** Terciáři – diecézní kněží – mají stejná práva a povinnosti jako ostatní terciáři, přesto však ze zřejmých důvodů nemohou být zvoleni do řídicích funkcí.
- E.** Na místech vzdálených od domu prvního řádu ať se pro péči o společenství dává přednost místnímu knězi – terciáři.
- F.** Terciářům kněžím je obzvláště svěřeno nasazení se pro povolání do řeholní rodiny Nejmenších.
- G.** Jsou také zváni na všechna setkání organizovaná pro třetí řád. Na volebních kongresech mají pouze právo aktivního hlasu.

5. část

Volby, pastorační a bratrské návštěvy, obhospodařování dober společenství

I. Volby

- 95) **I.** Při volbách ve třetím řádu ať se berou v úvahu, mimo to, co je ve všeobecném právu, předpisy Konstitucí a následující dispozice:
- A.** Předsedať jakémukoli shromáždění svolanému kvůli volbám náleží prezidentovi na bezprostředně vyšší úrovni nebo jeho delegátovi spolu s asistentem na stejné úrovni, který zastupuje řád.
  - B.** Prezident a asistent vyšší úrovně, kteří předsedají volebnímu shromáždění, mají právo aktivního hlasu.
  - C.** Jsou-li přítomni vyšší představení (generál nebo provinciál příslušné provincie) nebo generální delegát třetího řádu, předsedají shromáždění s právem aktivního hlasu.

D. Vyjma zvláštní případy, o kterých bude pojednáno následovně, všechny řídicí úkoly jsou uděleny volbou, a to tajným hlasování s relativní většinou.

E. Při volbě rady některého místního společenství mají právo aktivního a pasivního hlasu všichni profesní terciáři, kteří se aktivně podílejí na životě společenství a žijí v souladu se všemi předepsanými závazky.

2. Profesní terciář požívá práva být zvolen do řídicích funkcí, jestliže – v souladu se svými povinnostmi – učinil svatý slib alespoň před třemi lety, vyjma dovolení (dispens) vyššího představeného (byl-li navíc zvolen absolutní většinou).

3. Vyšší představený může odmítnout dát dispens od povinných let profese (i když pro kandidáta hlasovala většina hlasů), aniž by byl povinen udat motivy svého odmítnutí.

4. Nepožívá práva hlasu ten, komu byl legitimně odňat.

A. Právo hlasu je odňato tomu, kdo během šesti měsíců předcházejících volbě se neúčastnil (bez platných a uznaných důvodů) setkání a aktivit společenství.

B. Kdo svým chováním způsobil spolubratřím těžké nesnáze.

C. Kdo byl vyloučen ze společenství nebo z něj z vlastní vůle odešel.

5. Při volbě rady společenství a center mají aktivní hlas všichni členové bývalé rady, zástupci na bezprostředně vyšší úrovni a delegáti vyšších představených.

6. Právo pasivního hlasu mají všichni profesní terciáři v odpovídajícím území, jsou-li v souladu se shora zmíněnými povinnostmi.

7. Při obnovování rady (s přihlédnutím ke čl. 47 Konstitucí o národním prezidentovi) se postupuje tímto způsobem:

A. Nejdříve se tajným hlasováním volí poradci, a to v dostatečném počtu.

B. Potom zvolení poradci volí mezi sebou tajným hlasováním prezidenta.

C. Zvolený prezident (potvrzený vyšším představeným) navrhne skupinu spolupracovníků, které rada volbou vybere pro různé funkce a úkoly.

96) Při volbě provinční rady – mimo národního prezidenta, který předsedá shromáždění a příslušného asistenta (kteří volí, ale nemohou být zvoleni) – mají právo aktivního a pasivního hlasu členové bývalé provinční rady, prezidenti všech společenství provincie a jeden delegát zvolený z každého společenství.

97) Volby národní rady se účastní členové bývalé národní rady, provinční prezidenti a jeden delegát zvolený z každého společenství.

98) Vyjasňovat, přidávat či upravovat něco ve způsobu voleb na jakékoli úrovni může pouze generální představený (a jeho delegát pro třetí řád).

II. Pastorační a bratrské návštěvy

99) Bratrská návštěva je bratrským setkáním mezi zodpovědným laikem, prezidentem vyššího centra a navštíveným společenstvím.

A. Účelem bratrské návštěvy je animovat a vést terciáře k větší horlivosti v zachování Řehole, Konstitucí a Direktorie a poskytnutí pomoci k oživení ve všech oblastech života společenství i v jeho apoštolátu.

B. Návštěva musí být uskutečněna z iniciativy příslušné autority a datum má být dohodnuto s místním centrem.

C. Bratrská návštěva konaná provinčním prezidentem nebrání společenství, které bylo navštíveno, aby požádalo, je-li to vhodné, o návštěvu ze strany národního prezidenta.

100) Při návštěvách rad na jakékoli úrovni má zodpovědný laik, který je koná, zjistit, zda je v nich řádná observance a opravdové včlenění společenství do řeholní rodiny Nejmenších.

101) Úkolem vizitátora bude také kontrola dokonalé jednoty mezi terciáři a jejich radou.

102) Vizitátor se má setkat s celým společenstvím a také s každým zvlášť a má jednat s rozvahou a velkou láskou. Když zjistí těžké nedostatky, které vyžadují rychlé vyřešení, oznámí to ihned vyšší radě. Ať nezanedbá prohlédnutí obsahu archivů a kontrolu záznamů a vše ostatní, co uzná za vhodné pro dobré poznání stavu a aktivit společenství.

103) Vizitátor také zkontroluje příslušné záznamy týkající se voleb do různých funkcí rady. Zvláštním způsobem zkontroluje knihu záznamů ekonoma a jakýkoli jiný dokument týkající se ekonomické situace společenství a rady.

104) Subjektem návštěvy je také prezident a jeho rada. Kdyby to někteří terciáři požadovali, ať jsou vyslyšeni s náležitou pozorností a jejich výpovědi ať jsou zapsány a jimi podepsány.

105) Na závěr návštěvy ten, kdo ji konal, vybídne všechny k věrnosti vlastním závazkům dobrovolně přijatým a je-li to nutné a neodložitelné, napraví bratrsky případné nedostatky, které zjistil.

106) Vizitátor, není-li doprovázen asistentem, se může nechat doprovázet nějakým vhodným a kompetentním terciářem, který bude dělat sekretáře.

107) Pastorační návštěva je v kanonické kompetenci vyšších představených (otec generál a provinciálové řádu) nebo jejich delegátů.

A. Vyšší představený ať vykoná návštěvu společenství alespoň jednou během svého mandátu, a také na požádání a když to vyžadují vážné a naléhavé důvody.

- B.** Pastorační návštěva je zaměřena na posílení jednoty ve společenství, na nápravu případných odchýlení od dohodnutých programů, má podporovat věrnost společnému charismatu, povzbudit k ryzímu a stálému zachovávání Řehole, Konstitucí a Direktorie a také k vykořevení počínajících nešvarů.
- C.** Třetí řád svojí strukturou, nacházející se v diecézi, je také předmětem pastoračních návštěv a dohledu diecézního biskupa.
- D.** Kdo vykonává pastorační návštěvu, má právo na prohlédnutí dokumentů archivu, korespondence, okružních dopisů, účetních knih a může požadovat fotokopii jakéhokoliv dokumentu.
- E.** Vizitátor se má setkat skupinově se všemi členy společenství a na požádání i jednotlivě. Zvláštní pozornost bude věnovat členům rady (včetně otce asistenta). Bude-li to možné, navštíví i právě zaneprázdněné terciáře a také nemocné.
- F.** Bude-li to nutné, přistoupí i k bratrskému napomenutí, avšak jeho slova a zásahy ať jsou vyjádřením upřímné lásky.
- G.** Společná modlitba nebo slavení mše svaté u příležitosti vizitace dá tomuto setkání základní a hluboký význam společenství v Kristu.
- H.** Jestliže to podle mínění vizitátora (generálního představeného nebo provinciála) vyžadují závažné důvody a okolnosti, může ihned nebo následně určit jednoho terciáře, který bude jeho jménem řídit společenství až do nových voleb, které mohou být svolány ne dříve jak za měsíc. V takovém případě padá i úloha rady ve společenství a prezident předá pověřenému terciáři archiv s dokumenty.
- I.** Rozhodnutí vizitátorů (vyšších představených nebo jejich delegátů) mají závaznou hodnotu a mají se předat také písemně.
- J.** Průvodce nebo sekretář vizitátora na závěr pastorační návštěvy předloží kompletní a podrobnou písemnou zprávu, kterou uschová vyšší představený. Uskutečnil-li návštěvu delegát, pak on sám pošle onu písemnou zprávu příslušnému vyššímu představenému.

III. Obhospodařování dober

- 108)** Všechna společenství a centra ať mají mezi svými poradci jednoho delegáta pro ekonomii.
- A.** Ekonom má udržovat stále v pořádku knihu administrace, kde zaznamenává všechny příjmy a výdaje i s udáním jmen, dat a jednotlivých údajů.
  - B.** Má za úkol spravovat dobra společenství pod autoritou rady a uskutečňovat nezbytná vydání (na základě stálých příjmů společenství), které dovoleně nařídil prezident.
  - C.** Každé tři měsíce má předložit radě společenství krátkou ekonomickou zprávu.

- D.** Každý rok posílá kompletní a podrobnou relaci o své administraci bezprostředně vyšší radě.
- E.** Pokaždé, bude-li požádán o bilanci ze strany těch, kdo konají pastorační či bratrskou návštěvu, předá ji písemně.
- F.** Ekonom, který uskutečňuje neplatné úkony, které překračují hranice a způsobují řádné administrace, je za ně osobně zodpovědný před představenými.
- G.** Před tím, než ekonom zahájí své poslání:
  - 1) Musí zaručit asistentovi čestné a věrné vykonávání své funkce;
  - 2) Má připravit podrobný inventář movitých a nemovitých dober společenství;
  - 3) Kopie inventáře ať je uschována v archivu společenství, druhá ať je zaslána do archivu rady bezprostředně vyšší. Jakákoliv případná úprava musí být uvedena na obou kopiích.
- H.** Ekonom ať také vybízí k věrnému odevzdávání ročního příspěvku a zapisuje přesně jména, data a výši příspěvku.
- I.** Má u sebe knihu účetnictví. Všechny úspory, mimo malou částku potřebnou pro výdaje sekretáře ať jsou uloženy v bance určené radou společenství.
- J.** Pro jakýkoliv výdaj musí být ekonom písemně pověřen prezidentem a radou.

109) Pro zajištění různých aktivit rad, včetně rad provinčních a národní, budou společenství pomáhat příspěvkem určeným rok co rok národní radou, a také dobrovolnými příspěvky. Část těchto příspěvků bude předána generální delegaci.

6. část

**Sv. Řehole, Konstituce a Direktorium
začátek a konec „Nejmenšího“ roku.**

I. Sv. Řehole, Konstituce a Direktorium

110) Třetí řád je řízen podle norem všeobecného práva církve, podle ducha a litery Řehole sepsané sv. Františkem z Pauly a schválené Svatým stolcem a podle upřesnění Konstitucí a Direktorie.

111) Generální představený se svojí radou může na žádost generálního delegáta třetího řádu obnovovat Direktorium, a to úpravou norem a přidáním dalších, neboudou-li však v protikladu s textem Konstitucí. Případně dispensy od jistých kázeňských norem Konstitucí na určitou omezenou dobu může udělit generální představený řádu se svojí radou. Na území provincie (a v oblastech na ní závislých) může dispensovat provinční představený se souhlasem své rady a na žádost jak prezidentů místních a provinčních, tak asistentů, v rámci své pravomoci.

II. Začátek a konec „Nejmenšího“ roku

112) Z dávné a chvályhodné tradice začíná „Nejmenší“ rok v den svatého Archanđela Michaela (29. září), ochránce řeholní rodiny Nejmenších a uzavírá se 30. června.

113) Aby byla vyjádřena sounáležitost mezi místními společenstvími a diecézí, je vhodné pozvat na začátek nebo na závěr „Nejmenšího“ roku pastýře (biskupa či kněze) místní církve.

A. Ať již při slavnostním zahájení, tak i při ukončení tohoto roku ať je slavena mše svatá za účasti všech terciářů a pokud možno i dalších ctitelů našeho svatého zakladatele, s homilií na téma třetího řádu.

B. Ať je také určený jeden den jako zvláštní „Den třetího řádu“.

114) Terciáři, pamětlivi napomenutí svatého zakladatele, že „*nadarmo začíná v dobrém ten, kdo toho nechá před smrtí*“, budou usilovat o věrnost závazkům přijatých svatou profesí a budou si stále od Pána vyprošovat radostnou vytrvalost v očekávání věčné odměny.